

ERKEKLERİN YAŞADIĞI YER DEĞİŞKENİ BAKIMINDAN MASKULEN-FEMİNER, HİPOKONDİRİ VE SOSYAL İÇE DÖNÜKLÜK TEPKİLERİ

INVESTIGATION MASCULINE-FEMININE, HYPOCHONDRIA AND SOCIAL INTROVERSION REACTIONS OF MALES IN TERMS OF THE VARIABLE PLACE OF LIVING

Azmi Bayram İLBAY^{*}, Levent GÖLLER^{**}, Sultanberk HALMATOV^{***}

ÖZET: Sosyal cinsiyet, sosyal ve kültürel beklentilerle davranışın biçimlenmesidir. Zaman ve mekan etkisine göre değişkendir (Akin ve Demirel, 2003; Demirbilek, 2007). Sosyal cinsiyet rolü erkek ve kadından cinsiyete özgü sosyal beklentilerdir (Dökmen, 2004; Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Bireyin cinsiyet rolleri biyolojik, psikolojik, sosyal faktörlerle biçimlenmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri kişilerin en temel duygularını yaşama biçimini etkileyebilir. Örneğin ağlama davranışının sergilenmesinde erkeklerin kızlara göre anlamlı düzeyde çekimser kaldıkları belirlenmiştir (Can, Türküm ve Ceyhan, 1997; Ceyhan ve Ceyhan, 2006). Türkiye'nin sosyo - kültürel özellikleri yönünden farklı iki ili Ağrı ve Ankara illerinde yaşayan erkeklere Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI) uygulanmış ve Maskülen-Feminen, Hipokondri ve Sosyal İçe Dönüklük alt boyutundan elde edilen veriler kullanılmıştır. Elde edilen verilerden Ağrı ve Ankara illerinde yaşayan erkeklerin benimsedikleri cinsiyet rolleri, hipokondri ve sosyal içe dönüklük bakımından aralarında önemli düzeyde fark olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda maskülen ve feminen tepkiler bakımından Ankara ve Ağrı illeri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal cinsiyet, sosyal içe dönüklük, maskülen, feminen.

ABSTRACT: Social gender is the shaping of the behavior through social and cultural expectations. It varies depending on the impact of the time and space (Akin and Demirel, 2003; Demirbilek, 2007). Social gender roles are the social expectations specific to the male and female gender (Dokmen, 2004; Terzioğlu and Taskin, 2008). An individual's gender roles are shaped by biological, psychological and social factors. Social gender roles might affect the way people experience their core feelings. For instance, it was found that males were significantly more hesitant to cry compared to females (Can, Turkum and Ceyhan, 1997; Ceyhan and Ceyhan, 2006). Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI) was administered to males living in Agri and Ankara provinces of Turkey, which are different in terms of sociocultural characteristics, and the data obtained from sub-dimensions of masculine-feminine, hypochondria and social introversion were used. Based on the data obtained, it was investigated whether there was significant difference in terms of gender roles, hypochondria and social introversion of the males living in Agri and Ankara. The results of the research showed significant difference between Agri and Ankara provinces in terms of masculine and feminine reactions.

Keywords: Social gender, social introversion, masculine, feminine

1. GİRİŞ

Fiziksel, duygusal, bilişsel ve sosyal yönleriyle yaşamın zenginleştiricisi cinselliği ilgilendiren kavramlar vardır. Onlardan biri cinsiyet; biyolojik farklılıklar bakımından erkek ya da kadın olarak tanımlanmaktadır. Sahip olunan biyolojik potansiyele bağlı ayrıca psikolojik boyutu da olan bir kavramdır (Lips, 2001; Dökmen, 2004). Diğeri ise sosyal kabullerle ilgili

* Yrd. Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, azmiilbay@gmail.com

** Öğr. Gör. Trakya Üniversitesi, golleruglu@hotmail.com

*** Yrd. Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, shalmatov@agri.edu.tr

cinsiyet rolü kavramıdır. Toplumun doğacak çocuk için geçerli kıldığı kız ya da erkek rolleridir. Bu cinsiyet rol kalıpları bireyin yaşamı boyunca etkili olmaktadır (Dökmen, 2004; Bhasin, 2003; Connell, 1998). Sosyal cinsiyet, sosyal ve kültürel beklentilerle davranışın biçimlenmesidir. Zaman ve mekan etkisine göre değişkendir (Akın ve Demirel, 2003; Demirbilek, 2007). Sosyal cinsiyet rolü erkek ve kadından cinsiyete özgü sosyal beklentilerdir (Dökmen, 2004; Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Bireyin cinsiyet rolleri biyolojik, psikolojik, sosyal faktörlerle biçimlenmektedir (Faulkner, Davey ve Davey, 2005). Osborne (2004) ise biyolojik, psikolojik faktörlerle, Dusek (1987) cinsiyet rollerini sosyal ödül ve cezalandırmalarla açıklama eğilimindedir. Toplumsal cinsiyet rollerinin aktarımı ailede başlar diğer toplumsal etkileşimler çocukların kendi cinsiyetlerine ilişkin belirli cinsiyet rollerini benimsemelerini sağlar (Powell and Greenhaus, 2010). Bem'e (1998) göre cinsiyet; tepkiler ve eğilimlerde bireyin sergilediği farklılıktır. Bireyin cinsiyet rolü sosyal etkilerden üretilen kalıp yargılar ve yüklemelerle ilişkilidir. Winstead ve Derlega (1993) bunların dışında bireyin bu yüklenme ve yargıları öğrenmesi, kabullenmesi ve içselleştirmesi gereklidir. Ayrıca cinsiyet rolünün kaynakları kişilik özellikleri, benlik yapısı, sosyal rollerle de ilişkilidir (Kurdek, 2005). Toplumumuzun cinsiyet rolü daha çok geleneksel etkilere göre şekillenmekteyken üniversite öğrenimini sürdüren öğrencilerin kendilerini biyolojik cinsiyete göre şekillendirdikleri görülmektedir (Akdoğan, 2007).

Araştırmalar psikolojik sağlık ve cinsiyet rolleri arasında ilişkiyi ortaya koymaktadır (Akdoğan, 2007; Aktaş,2014; Dökmen, 2004; Lochner Hemmings, Kinneer, Moolman-Smook, Corfield, Knowles, Niehaus, Stein, 2004; Jaisoorya, Janardhan, Srinath Ve Thennerasu, 2009). Toplumsal cinsiyet rolleri kişilerin en temel duygularını yaşama biçimini etkileyebilir. Örneğin ağlama davranışının sergilenmesinde erkeklerin kızlara göre anlamlı düzeyde çekimsiz kaldıkları belirlenmiştir (Can, Türküm ve Ceyhan, 1997; Ceyhan ve Ceyhan, 2006). Bireye yüklenen ve öğretilen cinsiyet rolleri; kişiliğini, çevreye ve olaylara yaklaşımını, hemcinsleri ve karşı cinsten insanlarla ilişkilerini, meslek seçimini, aile yaşamını, çocuk yetiştirme biçimini ve eylem ve davranışlarını etkilemektedir (Damarlı, 2006).

Araştırmada hipokondriak tepkilerinde erkeklerin illere göre farklılaşma durumu diğer merak edilen boyuttur. Hipokondriak birey, hastalığa yakalanma endişesini, fiziksel belirtilerini aşırı hastalık belirtisi olarak değerlendirmektedir. Kendi bedensel fonksiyonlarına odaklı yaşarlar, endişelerinin yersizliğini kabul etmezler, doktorla yüz yüze geldiğinde kan basıncı, stres ve anksiyete açısından riskli somatiform belirtiler sergilemektedirler. Hasta olmadıklarına ilişkin ikna çabalarına direnç sergilerler (Öztürk,2011). Birey zaten var olan psikolojik problemlerle baş edememesinin sonucu olarak somatizasyona yönelmektedir (Buwalda, Bouman ve Van Duijn, 2006). Cinsiyetin hipokondri üzerine anlamlı etkisi olduğu bulunmuştur. Hipokondri belirtileri açısından kadınların riskli grup olduğu belirlenmiştir (Vatan, 2008). Hipokondriak belirtiler erkeklere göre kadınlarda daha yaygındır (Sprock, 2000; Borkovec, 2002).

Araştırmanın merak edilen diğer değişkeni ise; erkeklerin sosyal içe dönük tepkilerinde illere göre farklılaşma durumudur. Sosyal içe dönüklük kaçınan, çekinen kişiliğin etkisiyle bireyin sosyal ortama katılma isteksizliğiyle başlayan sosyal haklarını savunma yetersizliğine dönüşen patolojik durumdur (Coloman, 1992). Birey olumlu iletişim becerilerinden yararlanamaz ve sosyal ilişkilerini geliştirebilme yetersizliği yaşar (Boivin, Hymel & Bukowski, 1995). İçe dönükler daha fazla olumsuz duygu duruma yönelme eğilimindedir (Tamir, Robinson

ve Clore, 2002). Sosyal içe dönüklük model alma ile ilişkili olabilir. Sosyal içe dönüklük patolojisine sahip çocuklar aile yaşantısında sosyal becerilerini geliştirebilecek aile ilişkisine sahip olmadıkları belirlenmiştir (Rubin & Asendorpf, 2014). Saltalı, Arslan (2012) ise ebeveyn tutumlarının çocukların içe dönüklük davranışlarının anlamlı yordayıcısı olduğunu vurgulamaktadır. Ailelerin otoriter tutumu, bireydeki çekingen davranışı içe kapanıklılığa dönüştürebilir. Davranış problemlerinin ortaya çıkışının belirleyicilerinden biri sosyal içe dönüklük olarak görülmektedir (Stacks & Goff, 2006). İçe dönüklük, geliştirilemeyen sosyal beceriler ve yaşın ilerlemesiyle beraber olumsuz benlik algılarını arttırıcı etkiye sahip olabilir (Özbey ve Alisinanoğlu, 2009).

Farklı toplumsal cinsiyet rollerinin edinilmesinde bireyin içinde bulunduğu sosyo-kültürel çevrenin etkisi yadsınmaz. Cinsiyetlere ilişkin rollerin yüklenmesi, ailede başlamakta ve toplumun çeşitli mekanizmaları yoluyla devam ettirilmektedir. Bu bağlamda erkeklerin Maskülen-Feminen tepkilerini illere göre karşılaştırılmasında hipokondri ve sosyal içe dönüklük tepkileri karşılaştırmanın yapılmasında ve anlaşılmasında katkı sunabilir. Bu araştırmada, cinsiyet rolleri, hipokondri ve sosyal içe dönüklük tepkilerinin sosyo-kültürel çevreye bağlı farkları incelemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, Türkiye'nin sosyo-kültürel özellikleri yönünden farklı iki ili Ağrı ve Ankara illerinde yaşayan erkeklere Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI) uygulanmış ve Maskülen-Feminen, Hipokondri ve Sosyal İçe Dönüklük alt boyutundan elde edilen veriler kullanılmıştır. Elde edilen verilerden Ağrı ve Ankara illerinde yaşayan erkeklerin benimsedikleri cinsiyet rolleri, hipokondri ve sosyal içe dönüklük bakımından aralarında önemli düzeyde fark olup olmadığı incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Ağrı ve Ankara illerinde yaşayan erkeklerin Maskülen-Feminen, hipokondri ve sosyal içe dönüklük açısından aralarında fark olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki soruya cevap aranmıştır: Ankara ilinde yaşayan erkeklerle Ağrı ilinde yaşayan erkeklerin benimsedikleri cinsiyet rolleri, sosyal içe dönüklük ve hipokondri alt ölçeklerinin puanları bakımından aralarında fark var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu araştırmada hali hazırdaki mevcut durumların ortaya konulmasını sağlayan betimsel yöntem kullanılmıştır. Ankara ve Ağrı illerinde yaşayan 149 kişiye MMPI uygulanmıştır. Bu ölçeğin Maskülen-Feminen, sosyal içe dönüklük ve hipokondri alt ölçeklerinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Uygulamalar kişilerin herhangi bir faktörden etkilenmemeleri için özel test odalarında uygulanmıştır.

Araştırma Ankara ve Ağrı illerinde yaşayan yetişkin erkek bireylerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ise söz konusu illerden Ankara için 79 Ağrı için 70 kişi olmak üzere toplamda 149 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada kolay örnekleme metodu kullanılmıştır.

Araştırmada veriler Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI)'nin Cinsiyet Rollerini alt ölçeği ile elde edilmiştir. Test bireylerin kişisel ve sosyal uyum düzeylerini ölçmektedir. Envanter 10 alt ölçekten oluşmaktadır (Özgül, 1994; s.289). Araştırma verileri bu envanterin Erkeklik-Dişilik (Mf), sosyal içe dönüklük (St) ve hipokondri (Hs) alt ölçeği ile elde edilmiştir.

Araştırma için elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde her bir maddeye ilişkin frekans ve yüzde değerlerinin yanı sıra ortalama değerleri de hesaplanmıştır. Gruplar arasındaki farkın analizinde Bağımsız Grup t-Testi yöntemi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Çalışma grubunu oluşturan bireylerin illere göre MMPI Kişilik envanteri Maskulinite ve Feminite alt testine verdikleri tepkilere ilişkin t-Testi Sonuçları Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. İllere göre MMPI Kişilik Envanteri Maskulinite ve Feminite alt testi ilişkin t-Testi Sonuçları

	N	X	Ss.	t	P
Ankara	70	48.17	7.86	11.52	,000
Ağrı	79	33.35	7.80	11.51	,000

(p<.05)

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan katılımcıların MMPI Kişilik envanteri Maskulinite ve Feminite alt testine verdikleri tepkilere Ankara ve Ağrı ilindeki katılımcıların (p<.05) düzeyinde anlamlı farklılık gösterdikleri görülmektedir. t-testi sonuçları ve gruplara ait ortalamalar birlikte değerlendirildiğinde, Ankara ilindeki katılımcıların Ağrı ilindeki katılımcılara göre cinsiyet rollerini sergileme ve cinsiyete özgü davranışları sergileme konusunda daha avantajlı konumlara sahip oldukların sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan bireylerin illere göre MMPI kişilik envanteri Sosyal içe dönüklük alt testine verdikleri tepkilere ilişkin t-Testi Sonuçları Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2. İllere göre MMPI kişilik envanteri Sosyal içe dönüklük alt testi ilişkin t-Testi Sonuçları

	N	X	Ss	t	P
Ankara	70	46.21	12.15	1.30	.194
Ağrı	79	48.68	10.92	1.29	.197

(p<.05)

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan katılımcıların MMPI Kişilik envanteri Sosyal içe dönüklük alt testine verdikleri tepkilere Ankara ve Ağrı ilindeki katılımcıların (p<.05) düzeyinde farklılıklarının anlamlı olmadığı görülmektedir. t-testi sonuçları ve gruplara ait ortalamalar birlikte değerlendirildiğinde, Ankara ilindeki katılımcıların Ağrı ilindeki katılımcılara göre sosyal içe dönüklük davranışları bakımından benzer oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan bireylerin illere göre MMPI Kişilik envanteri Hipokondri alt testine verdikleri tepkilere ilişkin t-Testi Sonuçları Tablo 3’de görülmektedir.

Tablo 3. İllere göre MMPI Kişilik envanteri Hipokondri alt testi ilişkin t-Testi Sonuçları

	N	X	Ss	t	P
Ankara	70	52.81	13.55	2.42	,016
Ağrı	79	46.92	15.78	2.45	,015

(p<.05)

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan katılımcıların MMPI Kişilik envanteri hipokondri alt testine verdikleri tepkilere Ankara ve Ağrı ilindeki katılımcıların (p<.05)

düzeyinde anlamlı farklılık gösterdikleri görülmektedir. t-testi sonuçları ve gruplara ait ortalamalar birlikte değerlendirildiğinde, Ankara ilindeki katılımcıların Ağrı ilindeki katılımcılara göre fazla hipokondriak tepkiler sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Maskülen ve feminen tepkiler bakımından Ankara ve Ağrı illeri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ankara ilindeki katılımcıların Ağrı ilindeki katılımcılara göre cinsiyet rollerini ve cinsiyete özgü davranışları sergileme konusunda daha avantajlı konumlara sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal cinsiyet, sosyal ve kültürel etkilerle biçimlenir (Akın ve Demirel, 2003; Demirbilek, 2007). Dusek (1987), Powell ve Greenhaus (2010) cinsiyet rollerini cinsiyete bağlı sosyal etkilerle açıklama eğilimindedir. Winstead ve Derlega (1993) ise sosyal yüklenme ve yargı değişiminin cinsiyet rollerini belirlediğini vurgulamaktadır. Öngen ve Aytacı, (2013), Utomo, Utomo, Reimondos ve McDonald (2012) araştırmaları erkeklerin daha geleneksel cinsiyet rolleriyle cinsiyet rollerine yüklemeler yaptıklarını göstermektedir. Özmete, Yanardağ (2016) cinsiyet rollerinin gelenekselden eşitlikçi rollere doğru evrilme eğiliminde olduğunu belirtmektedir. Akdoğan, (2007) cinsiyet rollerinin üniversite eğitiminde sosyal etkilerden biyolojik cinsiyete doğru değiştiğini belirtmektedir. Can, Türküm ve Ceyhan (1997), Ceyhan ve Ceyhan (2006) bireylerin temel duygularını ifade etmede sosyal cinsiyet rollerinin belirleyici olduğunu vurgulamaktadırlar. Araştırmanın belirtilen sonucuyla araştırma bulguları birbirlerini desteklediği görülmektedir.

Katılımcıların sosyal içe dönüklük alt testine verdikleri tepkiler bakımından Ankara ve Ağrı illeri arasındaki fark anlamlı değildir. Farklı illerdeki katılımcılar sosyal içe dönüklük davranışları bakımından benzer nitelikler sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç daha baskıcı tutumların olduğu düşünülen Ağrı ilinde sosyal içe dönüklüğün daha yüksek olması beklentisinin tersine sonuç elde edilmiştir. Bu sonucu Saltalı ve Arslan (2012), Stacks ve Goff, (2006) bulgularınca desteklenmezken Esmer, Ertunç ve Pekiner, 2012, Özmete, Yanardağ (2016) araştırmalarındaki sonuçlara örtüştüğü görülmektedir.

Araştırma grubundaki Ankara ve Ağrı ilindeki bireylerin hipokondri alt testine verdikleri tepkiler bakımından katılımcıların anlamlı farklılık gösterdikleri belirlenmiştir. Ankara ilindeki katılımcıların Ağrı ilindeki katılımcılara göre hipokondriak tepkilerinde artış sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ağrı ili Ankara iline göre sosyo-kültürel nitelikler bakımından bireyler, daha otoriter nitelikler taşıyan toplumda yaşadıkları düşünüldüğünde bu etki hipokondriak tepkilerin açığa çıkma ihtimalini azalttığı düşünülebilir. Ankara ilinin sosyo-kültürel özellikleri ise bireylere hipokondriak belirtileri sergilemede daha tolerans sunduğu düşünülebilir. Ayrıca Ankara ili Ağrı'ya göre daha fazla yaşam stresi barındığı düşünülürse bu bulgu daha anlaşılabilir niteliğe bürünebilir. Belirtilen sonuçlarla Esmer, Ertunç ve Pekiner, 2012, Özmete, Yanardağ (2016) araştırmalarındaki sonuçlara örtüştüğü görülmektedir.

Araştırma bağlamında Ağrı ve Ankara illerinin karşılaştırılmasına farklı illerin eklenerek sonuçların kıyaslanması sağlanabilir. Ayrıca illerin kıyaslanması yapılırken araştırmaya kadınların eklenerek erkek ve kadınların davranışları arasında farkların ele alınması yeni boyutlar kazandırılabilir. Cinsiyet rolleri bağlamında Ankara ilinin avantaj sağlayan farklılıklarının belirlenerek geleneksel rollerin etkisinin azaltacak sosyal programlar geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan R.(2007). *Farklı cinsiyet rollerine sahip üniversite öğrencilerinin öfke yaşama biçimleri ve utangaçlık düzeylerinin incelenmesi*. Eskişehir: A.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- BEM Sandra L. (1998). *An unconventional family*. New Haven: Yale Univesity Press
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal cinsiyet: Bize yüklenen roller*. (Çeviri: K. Ay). İstanbul: Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Boivin, M., Hymel, S., & Bukowski, W. M. (1995). The roles of social withdrawal, peer rejection, and victimization by peers in predicting loneliness and depressed mood in childhood. *Development and Psychopathology*, 7(4), 765-785.
- Buwalda, F. M., Bouman, T. K., & Van Duijin, M. A. J. (2006). Psychoeducation for hypochondriasis: A comparison of a cognitive-behavioural approach and a problem solving approach. *Behavior Research and Therapy*, 45, 887-899.
- Coleman, M. C. (1992). *Behavior disorders: Theory and practice*. Allyn & Bacon.
- Connell, R. (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar*. (Çeviri: Cem Soydemir). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Damarlı, Ö. (2006). Ergenlerde Toplumsal Cinsiyet Roller, Bağlanma Stilleri ve Benlik-Kavramı Arasındaki İlişkiler. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı.
- Demirbilek, S. (2007). Cinsiyet ayrımcılığının sosyolojik açıdan incelenmesi. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 44(511), 12-27.
- Dökmen Z. (2004). *Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar*. İstanbul: Sistem.
- Durmuşoğlu Saltalı, N., & Arslan, E. (2012). Ebeveyn tutumlarının anasınıfına devam eden çocukların sosyal yetkinlik ve içe dönüklük davranışını yordaması. *İlköğretim Online*, 11(3), 729-737.
- Esmer, Y., Ertunç, B., & Pekiner, Y. (2012). *Türkiye değerler atlası 2012: değişimin kültürel sınırları*. Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları.
- Faulkner, R. A., Davey, M., & Davey, A. (2005). Gender related predictors of change in marital satisfaction and marital conflict. *The American Journal of Family Therapy*, 33, 61-83
- Jaisooriya T.S., Janardhan Reddy Y.C., Srinath S.& Thennerasu K. (2009). Sex differences in indian patients with obsessive-compulsive disorder. *Comprehensive Psychiatry*, 70-75
- Kurdek, L.A. (2005). Gender and marital satisfaction early in marriage: a growth curve approach. *Journal of Marriage and Family*, 67, 68-84.
- Lochner C., Hemmings S.M.J., Kinnear C.J., Moolman-Smook J.C., Corfield V.A., Knowles J.A., Niehaus D. J.H. & Stein D.J. (2004). Gender in obsessive-compulsive disorder: Clinical and genetic findings. *European Neuropsychopharmacology*, 105-113
- Osborne, J. W., & Costello, A. B. (2004). Sample size and subject to item ratio in principal components analysis. *Practical assessment, research & evaluation*, 9(11), 8-12
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, (48), 1-18.
- Özbey, S. & Alisananoğlu, F. (2009). A study on problem behavior of 60-72 months children who attending public early childhood education institution. *The Journal of International Social Research*, 2(6), 493-517.

- Özmete, E. & Yanardağ, M. Z. (2016). Erkeklerin bakış açısıyla toplumsal cinsiyet rolleri: kadın ve erkek olmanın değeri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi* 20, (1) 91-106.
- Öztürk, M. O., & Uluşahin, A. (2011). *Ruh sağlığı ve bozuklukları*. Nobel Tıp Kitapları.
- Powell, G. N.& Greenhaus, J. H. (2010). Sex, gender, and decisions at the family - work interface. *Journal of Management*. 36 (4), 1011-1039.
- Rubin, K. H., & Asendorpf, J. B. (2014). *Social withdrawal, inhibition, and shyness in childhood*. Psychology Press.
- Sprock, J. (2000). Gender-typed behavioral examples of histrionic personality disorder. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 22, 107-122.
- Stacks, A. & Goff, J. (2006). Family correlates of internalizing and externalizing behavior among boys and girls enrolled in head start. *Early Child Development and Care*, 176(1), 67-85.
- Tamir, M., Robinson, M. D., & Clore, G. L. (2002). The epistemic benefits of trait consistent mood states: an analysis of extraversion and mood. *Journal of Personality Social Psychology*. 83 (3), 663--667.
- Terzioğlu, F., & Taşkın, L. (2008). Kadının toplumsal cinsiyet rolünün liderlik davranışlarına ve hemşirelik mesleğine yansımaları. *CÜ Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(2), 62-67.
- Utomo, A., Utomo, I. D., Reimondos A.& Mcdonald P. (2012). Attitudes to gender roles among school students. *Australian National University Gender and Reproductive Health Study Policy Brief*, 7, 1-6.
- Vatan, S., & Dağ, İ. (2009). Problem çözme, umutsuzluk, çaresizlik ve talihsizlik MMPI-2 ile ölçülen psikopatolojinin yordayıcıları olabilir mi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10, 187-197.
- Winstead, A.B., & Derlega, J.V. (1993). Gender and close relationships: An introduction. *Journal of Social Issues*, 49(3), 1-9.